

Investavimo apžvalga

2008 m. lapkritis Nr. 11 (29)

Spalio mėnesio apžvalga

Šis mėnuo buvo įspūdingas dėl pasaulio vyriausybės ryžtingų veiksmų neleisti pasaulio ekonomikoms sulėtėti. Dėl itin įtemptos padėties išaugus skolinimosi sąnaudoms, pablogėjo ir pasaulio ekonomikos perspektyva. Vyriausybės, siekdamos tai pakeisti, ėmėsi bazinių palūkanų mažinimo, skyrė injekcijų finansiniam sektoriui, pradėjo garantuoti indėlius bankuose, supirkti bendrovių akcijas. Taip pat G7 ir ES šalių susirinkimuose nuspręsta neleisti bankrutuoti sistemai svarbiems bankams. Du akcijų rinkų atšokimai buvo dėl koordinuotų vyriausybės veiksmų ir akivaizdžiai per didelio akcijų rinkų nukritimo – šis atšokimas dar tęsiasi.

JAV trečiojo ketvirčio BVP sumažėjo mažiau, negu tikėtasi, dėl mažesnio prekybos deficito ir sumažėjusių bendrovių atsargų. Vartotojų pasitikėjimas ypač mažas, o nedarbas auga ir, tikėtina, toliau augs. „Goldman Sachs“, „Whirlpool“, „Merch & Co.“, „Pepsi & Co.“, „Volvo“ – tik dalis žinomų bendrovių, ketinančių mažinti darbuotojų skaičių. Pramonės rodikliai pasiekė beveik prieš trisdešimt metų buvusį lygį, dažniausia aiškinama, kad tai esanti uraganų ir streiko „Boeing“ bendrovėje įtaka. P/E akcijų vertinimai pastaruoju metu kilo tikintis, kad šalyje, kur krizė prasidėjo, bus geros sąlygos „išlipti sausam iš balos“ (angl. First In - First Out). Taigi kurį laiką pasaulio investuotojai bene pozityviausiai vertina šį regioną.

Europoje trečiojo ketvirčio BVP dar nepaskelbtas. Tikimasi -0,8 proc. Bendroji ekonominė situacija Europos Sąjungoje prastesnė negu JAV ar Japonijoje. Prekybos deficitas, infliacija, vartotojų ir verslo pasitikėjimas mažėjo. Pramoninė gamyba – žemiausia per penkerius metus. Galiausiai, Islandijos vyriausybės „bankrotas“, nacionalizavus tris problemų dėl nuostolių nurašymo turinčius šalies bankus (kurių įsipareigojimai 12 kartų didesni už šalies biudžetą), taip pat sumažino pasitikėjimą finansiniu sektoriumi. Euro zonos akcijų P/E mažesnis negu 10 ir toliau mažėja, tačiau regionas vertinamas nepalankiai.

Blogiausia padėtis Centrinėje ir Rytų Europoje. Šiame regione buvo sumažinti daugelio šalių reitingai. Rumunija tapo pirmąja Europos valstybe, įgijusia spekuliacinį reitingą. Sumažinti reitingai ir Lietuvai, Latvijai, Vengrijai, Bulgarijai ir kt. Pramoninė gamyba šiame regione krito, nedarbas augo, infliacija mažėjo. Regionas labiausia kenčia dėl sumažėjusios eksporto paklausos iš Vakarų Europos. Tarptautiniam valiutos fondui skyrus paramą Vengrijai, Ukrainai, Islandijai, plačiau diskutuojama, kuri sekanti iš Centrinės ir Rytų Europos šalių prašys paramos.

Japonija dabar laikoma viena saugesnių išsivysčiusių valstybių. Šalies bankų padėtis geresnė negu JAV ar Europoje: didesnis indėlių ir paskolų santykis, mažai paskolų išduota besivystančioms šalims, mažai patirta nuostolių dėl blogų paskolų. Šalyje pramoninė gamyba sumažėjo daugiausia per 14 metų, dėl brangios jenos kenčia eksportuojančios bendrovės, daugėja įmonių bankrotų. P/E šioje šalyje kyla.

Besivystančiai Azijai šiek tiek lengviau dėl krentančių žaliavų kainų negu besivystančiai Lotynų Amerikai ar Rusijai, kurių ekonomikos ypač priklauso nuo žaliavų kainų. Visose besivystančiose šalyse pramoninė gamyba, mažmeniniai pardavimai, infliacija taip pat mažėjo. Argentinos vyriausybės sprendimas nacionalizuoti privačius pensijų fondus padidino investuotojų nepasitikėjimą besivystančiomis rinkomis. Geriausiai P/E akcijos vertinamos Kinijoje. Indijoje, Brazilijoje jos beveik tokio pat lygio – ~10. Rusijoje P/E, pastaruoju metu kilęs, vis tiek ypač mažas ~4.

Žaliavų rinkoje krito kainos. Nafta atpigo beveik iki 60 JAV dolerių už barelį. OPEC (naftą eksportuojančių šalių organizacija) sumažinus pasiūlą 1,5 mlrd. barelių per dieną, naftos kaina ir toliau krito dėl mažėjančios paklausos. Pramoninių metalų ir žemės ūkio produktų kainos krito, tačiau kartu su akcijų rinkomis buvo matyti pora didesnių atšokimų. Lieka laukti, kokių veiksmų imsis vyriausybės, kad pagerintų padėtį šalių ekonomikos ir akcijų rinkose.

Fondų grąža

Fondų grąža 2008 10 30	Nuo metų pradžios	1 mėn.	1 metai	3 metai*
Akcijų fondai				
Hansa Rytų Europos akcijų fondas	-71.7%	+0.0%	-62.3%	-23.1%
Hansa Rusijos akcijų fondas	-68.8%	-40.8%	-67.2%	-15.4%
Hansa Rytų Europos nekilnojamojo turto akcijų fondas	-72.7%	-33.1%	-76.3%	-
Hansa Centrinės Azijos akcijų fondas	-72.0%	-44.7%	-72.5%	-
Fondų fondai				
Hansa fondų fondas 30	-11.8%	-6.3%	-12.0%	-
Hansa fondų fondas 60	-24.5%	-10.8%	-24.9%	-
Hansa fondų fondas 100	-36.2%	-15.3%	-37.6%	-
Kiti fondai				
Hansa Rytų Europos obligacijų fondas	-5.1%	-10.8%	-5.9%	+0.5%
Hansa pinigų rinkos fondas	+3.2%	+0.4%	+4.3%	+3.2%
Pensijų fondai				
II pakopos				
Pensija 1	+2.4%	+0.2%	+3.1%	+1.0%
Pensija 2	-7.7%	-4.2%	-7.3%	-0.7%
Pensija 3	-14.2%	-6.5%	-14.5%	-1.5%
Pensija 4	-24.0%	-10.1%	-25.1%	-
III pakopos				
Pensija 1 plius	-9.5%	-6.3%	-9.5%	-0.1%
Pensija 2 plius	-20.7%	-10.8%	-21.6%	-1.9%
Pensija 3 plius	-32.4%	-15.3%	-34.1%	-
„Hansa gyvybės draudimo“ investavimo kryptys				
Vaikas 1	-12.2%	-6.4%	-12.5%	-
Vaikas 2	-24.8%	-10.8%	-25.4%	-
Vaikas 3	-36.5%	-15.3%	-38.0%	-
„Valdomos investicijos 1“	-12.2%	-6.4%	-12.5%	-
„Valdomos investicijos 2“	-24.8%	-10.8%	-25.4%	-
„Valdomos investicijos 3“	-36.5%	-15.3%	-38.0%	-
Akcijų kryptis	-36.2%	-15.3%	-37.6%	-
Europos bendrovių akcijos	-28.1%	-11.1%	-30.6%	-3.3%
JAV bendrovių akcijos	-18.8%	-6.5%	-24.4%	-6.9%
Rytų ir Centrinės Europos bendrovių akcijos	-58.5%	-19.8%	-62.6%	-14.2%
Rusijos bendrovių akcijos	-47.5%	-25.4%	-41.3%	-
Obligacijų kryptis	+2.6%	+0.3%	+3.6%	-
Europos vyriausybės vertybiniai popieriai eurais	+2.1%	+0.3%	+3.0%	+0.5%

* - vidutinis metinis pajamingumas

Parengė: UAB „Hansa investicijų valdymas“

Pasaulio rinkų gairės

Pasaulio akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-31.2%	-10.6%	-35.6%	-8.9%

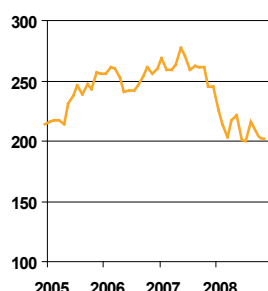

▲ Koordinuoti centrinių bankų veiksmai;
Finansinės injekcijos finansų rinkoms;

▼ Pasaulinė finansų krizė;
Aukšta infliacija;
Geopolitinė situacija;
Brangstantis skolinimasis;
Pasaulio ekonomikų augimo sulėtėjimas;

JAV akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-24.5%	-9.0%	-29.1%	-8.7%

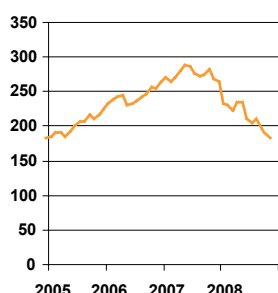

▲ Valdžios veiksmai gelbstint finansų sistemą;
Augantis eksportas;
Kurį laiką stabilizavusi nekilnojamo turto rinka;

▼ Finansų krizė;
Aukštas ir augantis nedarbas;
Auganti blogų paskolų dalis;
Aukšta infliacija;
Silpnas vartojimas;

Europos akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-39.7%	-13.6%	-43.4%	-8.7%

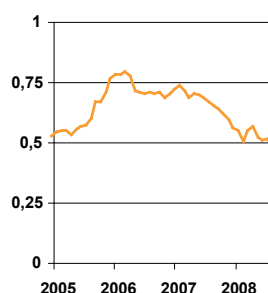

▲ Didėjantis eksportas į Aziją;
Valdžios veiksmai padėčiai stabilizuoti;
ECB bazinių palūkanų mažinimo etapas;

▼ Finansų sistemos krizė;
Aukšta infliacija;
Pramonės lėtėjimas;
NT krizė;
Neskatinančios augimo palūkanos;

Japonijos akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-23.9%	+0.0%	-29.2%	-12.2%

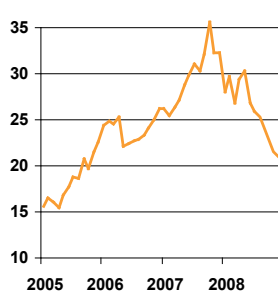

▲ Eksporto diversifikacija;
Atpigusios žaliavos;
Didelis depozitų kiekis bankuose;

▼ Sąlyginai aukšti P/E;
Krentantis verslo ir vartotojų pasitikėjimas;
Didėjantis bankrotų skaičius;

Besivystančių šalių akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-45.5%	-19.1%	-50.5%	-3.6%

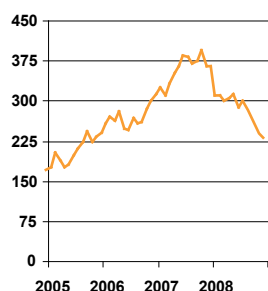

▲ Žemesni P/E nei išsivysčiusiose šalyse;
Augantis vartojimas;

▼ Lėtėjantis pasaulio ekonomikos augimas;
Aukšta infliacija;
Priklausomybė nuo žaliavų kainų;
Krentanti pramonė;

Rytų Europos akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-50.5%	-26.5%	-54.3%	-7.0%

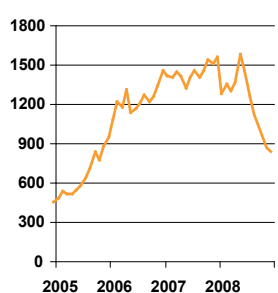

▲ Žemi P/E;
Nedidelė priklausomybė nuo JAV;

▼ Priklausomybė nuo Vakarų Europos ekonomikos;
Mažėjantis vidaus vartojimas;
Aukšta infliacija;
Einamosios sąskaitos, prekybos deficitai;

Rusijos akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-61.0%	-29.5%	-60.5%	-8.0%

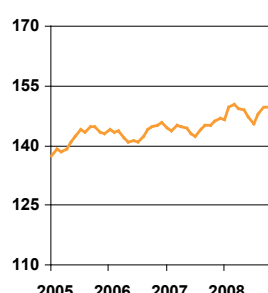

▲ Mokesčių naftos sektoriuje reforma;
Valstybinė parama finansiniam sektoriui;
Žemi P/E;

▼ Aukšta politinė rizika;
Didelė priklausomybė nuo žaliavų kainų;
Mažas bankų likvidumas;
Aukšta infliacija;

Europos obligacijų rinka

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
+2.4%	+0.4%	+2.6%	+1.6%

▲ Lėtėjant ekonomikai, mažėjančios palūkanos

▼ Auganti infliacija

* - vidutinis metinis augimas

Naudoti „Dow Jones“, „Ishares“, „JP Morgan“, RTS indeksų eurais duomenys